

- זוהי ארץ החיים. ועל המזון
- זהו חסד. הרי כלולים זה בזה
בדבקות אחת.

התפשטות הטוב היא הודאה
שנקראת חס"ד, ועל זה הוא
אומר נודה לך על כף ועל כף
נסים ואותות שנעשו מצד
הטוב. ואם תאמר, והרי כתוב
נעמות בימיך נצח, זהו מצד
הימין - לא כף, אלא כל אחד
ואחד מראה על אותו מקום
שיצא ממנו.

ואם תאמר, נצח בימין - הרי
כתוב נעמות, וכתוב (שמואל ב-כג)
ונעים זמרות ישראל, (בימין נצח)
וזה שמאל, וכל שמאל נכלל
בסוד הימין. אבל הודאה, מודה
על הימין, להראות שהרי ממנו
יצא, וזו התפשטות הטוב
שהתפשט בארץ החיים.

מה הטעם אין כאן שמאל?
משום שאין לו חלק לצד האחר
במזונם של ישראל. ואם
מתעורר שמאל, יתעורר עמו
הצד האחר, והרי הוא מכר
בכורתו וחלקו ליצקב אבינו.
והרינו נותנים לו חלקו לאותו
מקטרג בזהמה של מים
אחרונים, ואם אין זהמה, הרי
חלקו באותו מאכל שקרבו בו
ידיים.

ורבן אין לו חלק עמנו. והואיל
ואין לו חלק עמנו, שהרי נטל
חלקו, אין לנו להעיר השמאל
כלל, שלא יתעורר המקטרג
לטל שני חלקים, אחד למטה
ואחד למעלה, כמו בכור. שהרי
מכר את בכורתו ליצקב אבינו
- חלקו למטה, ואין לו למעלה
כלום. ישראל נוטלים למעלה,
ועשו נוטל למטה, ועל זה לא
יקרב השמאל כלל בכרפת
המזון.

המזון, הא דדבקותא כחדא בחסד, על הארץ
דא איהי ארץ החיים. ועל המזון דא איהו
חסד, הא כלילו דא בדא בדבקותא חדא.

אתפשטותא דטוב איהו הודאה דאקרי
חס"ד, ועל דא איהו אומר,
נודה לך, על כף ועל כף נסין ואותין דאתעבידו
מסטרא דטוב. ואי תימא והא פתיב (תהלים טז)
נעמות בימיך, נצח, הא איהו מסטרא דימין.
לאו הכי, אלא כל חד וחד אחזי על ההוא אתר
דנפיק מניה.

ואי תימא נצח בימין, הא כתיב נעמות, וכתיב
(שמואל ב כג) ונעים זמירות ישראל, (ד"א בימין נצח)
ודא שמאלא. (דף קס"ח ע"א) וכל שמאלא אתכליל
ברזא דימינא. אבל הודאה אודי על ימינא,
לאחזאה דהא מניה נפקא, ודא פשיטו דטוב,
דאתפשט בארץ החיים.

מאי טעמא לית הכא שמאלא, בגין דלית
חולקא לסטרא אחרא במזונא דישראל.
ואי אתער שמאלא, סטרא אחרא יתער עמיה,
והא איהו זבין בכרותיה וחולקיה ליצקב
אבונא. והא אנן יהיבנא ליה חולקיה, לההוא
מקטרגא בזיהמא דמיין בתראין, ואי לית
זיהמא, הא חולקא דההוא מיכלא, דקריבו
ביה ידין.

ועל דא לית ליה חולקא בהדן. והואיל ולית
ליה חולקא בהדן, דהא נטל חולקיה, לית
לן לאתערא שמאלא כלל. דלא יתער מקטרגא
ויטול תרין חולקין, חד לתתא, וחד לעילא,
פככור. דהא זבין בכרותיה ליצקב אבונא.
חולקיה איהו לתתא, ולית ליה לעילא כלום.
ישראל נטלי לעילא, ועשו נטיל לתתא, ועל
דא לא יתקרב שמאלא כלל, בכרפת מזונא.

בין שמתברכת האי ארץ החיים הזו מצד הימין ומקבלת מזון, אזי מבקשים רחמים על הכל. רחם ה' אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך וגו'. שהרי מאותו מזון וספוק של ארץ החיים נזכה בה אנחנו ובית המקדש, שיבנה בית המקדש למטה באותם רחמים.

ובשבת, פשהדין לא נמצא להיות נצח והוד כלל הסודים, אומר רצה והחליצנו, להיות שניהם, (ישעיה נד) חסדי דוד הנאמנים, ועל זה אל תהי צרה ויגון וכו', שהרי רצה ומודים הם חסדי דוד, ושים שלום שאמרנו בתפלה בברכת עושה שלום במרומי הוא ברחמי יעשה שלום עלינו.

הטוב והמטיב, שהכל בא מצד הימין ולא מצד השמאל כלום. מי שמברך ברכת המזון, הוא נוטל ברכות בראשונה מכלם, ומתברך בכלל של ברכת המזון, ועל זה יש לו ארץ חיים. מי שנוטל כוס של ברכה ומברך עליו, כתוב (תהלים קטז) כוס ישועות אשא. מי הישועות? זה הימין, שהוא מושיע מכל המקטרגים של העולם, שכתוב (הושיעה לו ימינו) ותושע לו ימינו, וכתוב (תהלים ס) הושיעה ימינך וענני.

בין כף האיר היום, קמו כלם ונשקוהו. אמר רבי יוסי, ודאי יום משתה הוא היום הזה, ולא נצא מכאן עד שיעשה משתה לכל העיר. זהו משתה שהקדוש ברוך הוא רוצה בו. לקחו את אשתו וברכו אותה בכמה ברכות. עשו שאביה יתקן בית אחר לשמחה, כנסו את כל אנשי העיר לאותה שמחה, וקראו לה פלה, ושמו עמם כל אותו היום, והוא שמח עמם בדברי תורה.

בין דמתברכא האי ארץ החיים מסטרא דימינא, ומקבל מזונא, כדין בעינן רחמין על פלא. רחם יי' אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך וגו', דהא מההוא מזונא וספוקא דארץ החיים, נזכי בה אנו ובי מקדשא. דיתבני בי מקדשא לתתא באינון רחמים.

ובשבת דלא אשתכח דינא, למהוי נצח והוד כלל הסודים, אומר רצה והחליצנו למהוי תרוייהו, (ישעיה נה) חסדי דוד הנאמנים, ועל דא אל תהי צרה ויגון וכו', דהא רצה ומודים, אינון חסדי דוד, ושים שלום דקאמרן בצלותא, בברכת עושה שלום במרומי הוא ברחמי יעשה שלום עלינו.

הטוב והמטיב, דכלא אתי מסטרא דימינא, ולא מסטר שמאלא כלום. מאן דמברך ברכת מזונא, איהו נטיל ברכאן בקדמיתא מפלהו, ואתברך בכלל ברכת מזונא, ועל דא אית ליה ארפא דחיין. מאן דנטיל כוס של ברכה, וקא מברך עליה, כתיב (תהלים קטז) כוס ישועות אשא. מאן ישועות דא ימינא, דאיהו מושיע מכל מקטרגין דעלמא, דכתיב (נ"א הושיעה לו ימינו) ותושע לו ימינו, וכתוב (תהלים ס) הושיעה ימינך וענני.

אדהכי הוה נהיר יממא, קמו כלהו ונשקוהו. אמר רבי יוסי, ודאי הלולא איהו יומא דא, ולא ניפוק מהכא, עד דיתעביד הלולא בכל אנשי מתא, דא הוא הלולא דקודשא בריך הוא אתרעי ביה. נטלו לה לאנתתיה, ובריכו לה בכמה ברכאן, עבדו דאבוה יתקן ביתא אחרא לחדוה, כנישו כל אנשי מתא לההיא חדותא, וקראו לה פלה. וחדו עמהון כל ההוא יומא, ואיהו חדי עמהון במלי דאורייתא.